

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Obligatione Matrimoniali secundum Legem Naturae

Wernher, Johann Balthasar von

Lipsiae, 1698

§. XIX

urn:nbn:de:bsz:31-102612

animi destinatio & voluntas involvitur. Sine injuria autem intelligi non potest læsum jus apud alterum conjugem existens, ut adeo tali casu injuriam à vim adhibente patiat, non faciat marito. Confer. *Liv. l. 38. c. 24. Valer. Max. l. VI. c. 1. §. 2. inter externa.*

§. XIIX.

Ex dictis etiã apparet, quòd ob solam sterilitatem alterius conjugis, cum quo tamen consuetudo conjugalis potest suscipi, dissolutionem matrimonii fieri non posse. Primò enim plerumque non rectè constat, uter conjugum pro sterili habendus sit. Deinde fecunditas à factò humano non dependet, adeoque nec ab homine præstanda est. Confer. *Gen. 30. v. 2. & Pufend. l. VI. c. 1. §. 21. Quid verò, si planè ad copulam carnalem conjux non sit idoneus, ita ut nulla super sit spes cum ipso cohabitandi? Distingvendum hìc ego puto, an id à morbo aliquò santicò; an verò à naturali impedimento perpetuo, v. gr. membrorum genitalium dispositione dependeat; Hoc casu dubium non est, quin fieri divortium possit. Illo autem disting., an hoc morbo conjux jam ante matrimonium laboraverit, alterqve defectum hunc ignorans se ipsi sociaverit, & tum ob fraudem vitium hoc silentis & carentis adeo facultate pacto principali matrimonii satisfaciendì, recedere à matrimonio pars altera omnino potest. Secus autem videtur dicendum, si matrimonio morbus supervenerit. Tum enim, quod fortuito evenit, imputari conjugi non potest, & proinde tales casus æquo animo ferri & solatio ab alterò conjugè adhibito levare par est; Cum de pacto principali lesio rursus conqueri non possit. Confer. *Paul. Zachar. quest. Medicoleg. l. 3. qu. 6. n. 4. Kitzel. de Matrim. cap. 8. th. 7. Carpzov. Jurispr. Consistor. l. 2. def. 202.**

§. XIX.

Quid verò, si violatum sit pactum alterum, quod secundarium diximus? Distingvendum puto, au cum læsione illa finis principalis matrimonii, sobolis procreatio, consistere queat nec ne. Priori casu dissolvere matrimonium læsa pars non poterit, posteriori autem poterit. Uti enim rebellem & emendationis impatientem filiam abdicare pater potest; ita etiã familiã suã expellere uxorem, quæ contumaciã suã & in maritum odiò secundarium matrimoniale pactum

Etum malitiosè lædit & ad standum conventis primariis inidoneam
atque ineptam reddit. Sola autem morum importunitas atque
savitia sufficiens ad solvendum matrimoniale vinculum non est, sed
illud efficit, ut consuetudinem quotidianam atque familiarem inter-
mittere ad tempus, dum reliqua interim officia conjugalia conti-
nuantur, possint. Et plerumque est, quod sibi imputet, si ante-
quam uxorem duceret, mores foeminae non sollicitus exploravit.
Quamvis ob hanc negligentiam non judicemus, eum poenâ dignum
cum *Spartanis*, ut quorum *Lex*, memorante *Stobæo*, *serm. 67. mat-*
thæi statuit *primam non dacenti uxorem, alteram serò ducenti, ter-*
tiam & gravissimam illi, qui malam duxerit.

§. XX.

Diversus autem ab hisce abit *Pufend. d. 7. N. & G. L. VI. L.*
§. 22. negans, salvo pacto primario atque essentiali matrimonii, secun-
darium violari posse, propterea, quod non sit probabile ad hoc debi-
tum (procreationem sobolis) sese sat commodam prebiturum, cuius
conversatio fuit intolerabilis, aut aliquom non penitus aversatur un cor-
pus, in quo tam tetricus hospes stabulatur, cum nemo optet prolem tolle-
re ex ea, quam odit. Atque hinc negat, duplex pactum in matrimo-
nio subesse; & potius uno eodemque pacto & de procreatione so-
bolis & facili sraivique consuetudine conveniri, hæcque duo ita in se
velut implicita esse, ut cum uno alterum quoque sibi abrumpi videat-
tur. Nullum autem Magnum illud Ingenium assertionis hujus suæ
rationem sufficientem affert. Ut enim facile largiar, probabi-
le esse, non satis sraivem futuram esse copulam cum ea, cujus mores
alias difficiles & importuni sunt; tamen cum peragi nihilominus
copula, adeoque liberorum procreatio obtineri queat, certissimum
est, deficere hic justam divortii causam. Voluptas enim & com-
moditas in producendâ sobole ad essentialiam matrimonii non perti-
net. Ex quo liquet, separationem conjugum quoad thorum &
mensam, manente vinculo matrimoniali, fieri in perpetuum non
posse; quia matrimonium sine morali facultate corporibus ad so-
bolis procreationem utriusque utendi intelligi non potest. Dixi au-
tem notanter: *in perpetuum.* Nam ad modicum tempus, quod ve-
luti sit resipiscendi & ad saniores mores redeundi spatium, fori o-
mnino